

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 42/2024-5

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstva Nitra v konaní vedenom pod č. K Prot. č. 784/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Biskupstva Nitra v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia, ktorého predmetom je prejednanie oznámenia o vystúpení z cirkvi. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd Biskupstvu Nitra nariadil vymazať všetky osobné údaje sťažovateľky a vykonať zápis o oficiálnom vystúpení z tejto organizácie. Súčasne navrhuje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 1 000 000 eur, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100 000 eur a trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka doručila Biskupstvu Nitra 20. októbra 2023 oznámenie o vystúpení z cirkvi a žiadosť o výmaz jej osobných údajov. V reakcii na oznámenie bol sťažovateľke zaslaný list z 23. októbra 2023, v ktorom Biskupstvo Nitra požiadalo o doplnenie údajov týkajúcich sa presného miesta a dátumu krstu, ako aj mien rodičov.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka argumentuje, že zaslaním listu z 23. októbra 2023 jej Biskupstvo Nitra odmieta vykonať výmaz, resp. zaslať jej oficiálne potvrdenie o vystúpení z organizácie, ako aj potvrdenie, že bol vykonaný riadny zápis o vystúpení z cirkvi v príslušných databázach.

4. Aj napriek tomu, že sťažovateľka na list Biskupstva Nitra reagovala podaním z 3. novembra 2023, v ktorom žiadané údaje doplnila, do dňa podania ústavnej sťažnosti nedostala žiadnu odpoveď ani vyrozumenie. Zastáva preto názor, že pri vybavovaní žiadosti dochádza k zbytočným prieťahom. Dôvodí, že Biskupstvo Nitra podlieha zákonom Slovenskej republiky, a zároveň namieta, že z jeho strany dochádza k porušeniu slobody vierovyznania, resp. práva byť bez viery.

5. Sťažovateľka argumentuje, že nedala súhlas Biskupstvu Nitra na spracúvanie jej osobných údajov, a preto podala návrh Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, ktorý bol odložený v súlade s § 100 ods. 5 písm. a) zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vyjadruje v tejto súvislosti nesúhlas s konštatovaním úradu, že cirkev je oprávnená konať podľa svojej vôle, t. j. mimo zákonov Slovenskej republiky. Z uvedeného vyplýva, že pre cirkevné organizácie žiadne zákony neplatia.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní vedenom Biskupstvom Nitra.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Aj napriek tomu, že čl. 127 ods. 1 ústavy nevymedzuje subjekty, proti ktorým fyzická osoba alebo právnická osoba môže podať ústavnú sťažnosť, výkladom citovaného ustanovenia možno založiť širokú ochranu ústavnosti proti rozhodnutiu, prípadne postupu každého orgánu verejnej moci, ku ktorým nepochybne patrí Národná rada Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, orgány štátnej správy, verejnej správy a záujmovej samosprávy, ako aj všeobecné súdy (k tomu pozri DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. Bratislava : BECK, 2015. s. 1369, m. m. IV. ÚS 538/2018).

10. Za určitých podmienok môžu verejnú moc vykonávať aj iné subjekty, pričom kritériom na určenie, či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci, je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, resp. či štát môže do týchto práv a povinností zasahovať (uznesenie Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sp. zn. I. ÚS 191/92 z 9. júna 1992).

11. V súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode náboženskej viery“) cirkvi a náboženské spoločnosti podľa tohto zákona sú právnické osoby. Môžu sa vzájomne združovať, utvárať komunity, rehole, spoločnosti a obdobné spoločenstvá.

12. V konaní o formálnom odpadnutí od katolíckej cirkvi sa postupuje podľa pravidiel kánonického práva [Kódex kánonického práva (CIC-2019) a Kódex kánonov východných cirkví (CCEO-1990)].

13. Rímskokatolícka cirkev je právnická osoba (§ 4 ods. 3 zákona o slobode náboženskej viery), obdobne ako Biskupstvo Nitra odvádzaajúce svoju právnu subjektivitu od samotnej rímskokatolíckej cirkvi (§ 19 ods. 1 zákona o slobode náboženskej viery, <https://www.culture.gov.sk/wp-content/uploads/2019/12/evidencia_CNS-RPO_2023_12_20.pdf>). Ani rímskokatolícka cirkev a ani Biskupstvo Nitra však nie sú orgánmi verejnej moci.

14. Postavenie orgánu verejnej moci nemá Biskupstvo Nitra ani v konaní o odpadnutí od katolíckej cirkvi (v súvislosti s ktorým porušenie svojho základného práva sťažovateľka namieta), keďže v predmetnom konaní postupuje v súlade s vlastnými pravidlami (cirkevným právom) a nezávisle od štátu, pričom jeho postup nie je štátnou mocou vynútiteľný a štát do práv a povinností z daného postupu vyplývajúcich nemôže zasahovať. Opačný postoj by znamenal narušenie princípu autonómie cirkvi pri správe a rozhodovaní jej vnútorných záležitostí, ako aj narušenie konceptu právneho poriadku Slovenskej republiky, do ktorého normy cirkevného práva nepatria (m. m. III. ÚS 64/00, IV. ÚS 538/2018).

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nedisponuje právomocou konať a rozhodnúť o ústavnej sťažnosti sťažovateľky vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Biskupstva Nitra.

16. Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu